

prof. dr hab. Janusz Ratajczak
Wydział Sztuk Scenicznych
Akademia Muzyczna
im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi

Łódź 01.05.2021r.

**Recenzja Pracy Doktorskiej
mgr Agnieszki Kuk**

ZLECENIODAWCA RECENZJI:

Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie.
Wydział Wokalno – Aktorski. Zlecenie podjęto na podstawie art. 11 ustawy z dnia 14. 03. 2003 roku, tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017r. poz. 1789 z późniejszymi zmianami).

DOTYCZY:

Uchwały Rady Wydziału Wokalno – Aktorskiego Akademii Muzycznej w Krakowie nr. 15/2017/2018 z dnia 23 kwietnia 2018 roku w sprawie wszczęcia, na wniosek mgr Agnieszki Kuk przewodu doktorskiego w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej: wokalistyka.

Uchwały Rady Wydziału Wokalno – Aktorskiego Akademii Muzycznej w Krakowie nr. 43/2018/2019 z dnia 30 września 2019 roku w sprawie wyznaczenia recenzentów w przewodzie doktorskim mgr Agnieszki Kuk w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej wokalistyka.

W świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr. 65 poz. 595, ze zmianami Dz. U. nr. 164, poz. 1365 z dnia 17. 08. 2005 r., tekst jednolity art. 6 ust. 1, 3), Rada Wydziału Wokalno – Aktorskiego posiadała uprawnienia do

prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej wokalistyka.

Do nadesłanego mi przez Przewodniczącą Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pednereckiego w Krakowie, Panią dr hab. Monikę Gardoń – Preinl prof. AM, pisma sygnowanego datą 06 kwietnia 2021 roku została dołączona następująca dokumentacja:

- uchwała o wszczęciu przewodu doktorskiego
- uchwała o wyznaczeniu recenzentem pracy doktorskiej kandydata mojej osoby
- protokoły z przebiegu posiedzenia Rady Wydziału Wokalno – Aktorskiego
- protokoły komisji skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań
- lista obecności członków Rady Wydziału
- uchwała o wyznaczeniu komisji doktorskiej
- wniosek o wszczęcie przewodu doktorskiego
- aneks zawierający wykaz działalności artystycznej, pedagogicznej i projektowej po wszczęciu przewodu doktorskiego
- opinia promotora
- praca doktorska
- dzieło artystyczne

Niniejszym stwierdzam, że w świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art. 14 ust 2 pkt. 2, Rada Wydziału Wokalno – Aktorskiego Akademii Muzycznej w Krakowie podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej: sztuki muzyczne oraz wyznaczeniu mojej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pani mgr Agnieszki Kuk.

PODSTAWOWE DANE O KANDYDACIE:

Agnieszka Kuk urodziła się w Makowie Podhalańskim, gdzie w wieku 13 lat rozpoczęła swoją przygodę z muzyką. W 1996 roku ukończyła Państwową Szkołę Muzyczną II st. im. Władysława Żeleńskiego w Krakowie w zakresie rytmiki, a następnie do roku 2002 studiowała na Wydziale Wokalno – Aktorskim Akademii Muzycznej w Krakowie w klasie śpiewu prof. dr hab. Agnieszki Monasterskiej..

Swój debiut sceniczny miała w roli Pierwszej Damy w operze „Czarodziejski flet“ W. A. Mozarta. Miało to miejsce na III roku studiów wokalnych. Przez cały okres nauki aktywnie uczestniczyła w uczelnianych przedsięwzięciach artystycznych. Podczas licznych kursów muzycznych pracowała również pod opieką takich autorytetów wokalistyki jak : prof. Helena Łazarska, Paul Esswood oraz prof. Ryszard Karczykowski, pod którego opieką wokalną pozostaje do dnia dzisiejszego.

Po ukończeniu studiów Agnieszka Kuk rozpoczęła działalność impresaryjną, zajmując się kierowaniem i promocją kariery znakomitego tenora, a zarazem małżonka, Tomasza Kuka. Ważnym elementem w życiu artystki było także działanie na polu emisji i rehabilitacji głosu oraz komunikacji interpersonalnej. Zaowocowało to powstaniem Europejskiego Stowarzyszenia *Szansa*, którego doktorantka do dnia dzisiejszego jest wiceprezesem. Analizując drogę zawodową kandydatki na uwagę zasługuje również jej działalność organizacyjno – popularyzatorska, dzięki której powstało wiele projektów muzycznych. Prowadząc wszystkie te działalności, artystka nie zaniedbywała również osobistej aktywności wokalnej. Przełomowym momentem w jej karierze był rok 2012, w którym to zwyciężyła w castingu do roli Violetty Valery z opery *Traviata* G. Verdiego, organizowanym w Mediolanie. Sukces ten pozwolił sopranistce zaprezentować się w wielu teatrach włoskich. Agnieszka Kuk, działając dalej na wielu płaszczyznach, w roku 2013 zostaje dyrektorem Gminnego Ośrodka Kultury Promocji Turystyki i Sportu Bystra Sidzina.

Kontynuując karierę śpiewaczą, już w 2014 roku daje się poznać włoskiej publiczności jako Floria Tosca w operze *Tosca* G. Pucciniego, podczas

koncertowych wykonań w takich miastach jak: Florencja, Padwa, Siena, Savona i Messina.

Kolejne lata w karierze artystki nabierają przysłowiowego rozpędu i owocują wielkimi rolami operowymi. Kolejne zaproszenie do udziału w projekcie operowym Orchestra Lirico Sinfonica *Idea Opus*, pozwoliło artystce zadebiutować w roli Turandot w operze G. Pucciniego. Miało to miejsce 12. 07. 2014 roku w Teatro Vittorio Emanuele w Furnari.

Oprócz opisanych wcześniej ról operowych, takich jak Violetta, Tosca i Turandot, której wykonawstwo jest przedmiotem badań niniejszej rozprawy, Agnieszka Kuk wykonywała również następujące postaci sceniczne:

- Elisabeth w operze R. Wagnera *Tannhäuser*
- Halka w operze S. Moniuszki *Halka*
- Senta w operze R. Wagnera *Holender tułacz*
- Isabella w operze R. Wagnera *Das Liebesverbot*
- Ulana w operze I. J. Paderewskiego *Manru*
- Madonna w operze A. Honeggera *Joanna d' Arc na stosie*
- Cio- Cio- San w operze G. Pucciniego *Madama Butterfly*
- Desdemona w operze G. Verdiego *Otello*

Oprócz tych imponujących ról operowych artystka brała również udział w bardzo wielu festiwalach i koncertach. Na wyróżnienie zasługują takie projekty jak:

- *Letni Festiwal Cepelliada* – 2011r. – Kraków
- *Festiwal Wiosenne Dni z Muzyką Organową* – 2013r. – Kraków
- *V Festiwal Włoskiej Muzyki Operowej Belcanto per Sempre* – 2015 r. – Włocławek
- *XX - Letni Festiwal Opery Krakowskiej* – 2016 r. – Kraków
- *51. Festiwal im. Jana Kiepury* – 2017 r. – Krynica Zdrój
- *Recital wokalny* – 2015 r. – Nowy Targ – Instytut Europa Karpat
- *Koncert arii i duetów* – 2018 r. – Zamek Królewski w Niepołomicach
- *Jubileuszowy Koncert Opery Krakowskiej* – 2019 r. - Kraków
- *Moniuszko w Dworze Karwacjanów* – Koncert operowy – 2019 r. -

Gorlice

- *Noworoczny Koncert Opery Krakowskiej* – 2020 r. – Wieliczka

Ważną podkreślenia jest również działalność organizacyjno – popularyzatorska Agnieszki Kuk. Przedstawiona dokumentacja zawiera wykaz bardzo wielu zrealizowanych pomysłów artystycznych z udziałem doktorantki. Taka dwutorowa aktywność świadczy o niesamowitej pracowitości i zasługuje na szczególne wyróżnienie.

Wprawdzie dorobek artystyczny kandydatki nie podlega ocenie, ale chciałem przedstawić znakomite osiągnięcia, które składają się na sukces artystki. Agnieszka Kuk w sposób imponujący przybliżyła w dokumentacji potwierdzoną działalność zawodową, popartą czytelnym opisem oraz licznymi plakatami, podziękowaniami i nagrodami, co w znacznej mierze przyczynia się do uwiarygodnienia niniejszej recenzji.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ:

Praca doktorska Agnieszki Kuk pod tytułem „ **Aspekty wykonawcze partii Principessy Turandot z opery Giacomo Pucciniego „Turandot“ w kontekście szczegółowej klasyfikacji gatunku głosu. Studium specyficznych kompetencji wokalnych stojących przed protagonistką**” składa się z dzieła artystycznego zapisanego na nośniku DVD oraz jego opisu. Dzieło artystyczne stanowi spektakl operowy „Turandot“ G. Pucciniego zarejestrowany dnia 18 maja 2018 roku w Teatrze Wielkim w Łodzi. Reżyserem spektaklu jest Adolf Weltschek, autorem kostiumów i scenografem Małgorzata Zwolińska.

W obsadzie przedstawienia znaleźli się następujący artyści:

Turandot – Agnieszka Kuk

Kalaf – Tomasz Kuk

Liu – Dorota Wójcik

Timur – Robert Ulatowski

Ping – Łukasz Motkowicz

Pong – Łukasz Gaj

Pang – Aleksander Zuchowicz

Mandaryn – Andrzej Kostrzewski

Cesarz – Krzysztof Marciniak

Książę Persji – Wojciech Strzelecki

oraz Chór, Chór Dziecięcy, Balet i Orkiestra Teatru Wielkiego w Łodzi. Całość poprowadził dyrygent Rafał Janiak.

Analizując obejrzane dzieło artystyczne, mogę stwierdzić, że profesjonalny warsztat wokalny – aktorski mgr Agnieszki Kuk zasługuje na moją pozytywną ocenę.

Artystka dysponuje bardzo ładnym, naturalnym w brzmieniu głosem sopranowym z gatunku spinto, którym operuje bardzo świadomie, zarówno w momentach lirycznych, jak i dramatycznych. Głos jest wyrównany w całej skali i brzmi wspaniale w szerokim wachlarzu dynamicznym. Śpiewaczka bardzo dobrze pokonuje skoki interwałowe, zachowując przy tym naturalność prowadzenia frazy i świetną artykulację. Świadomie prowadzi oddech, bardzo dobrze brzmi w ansamblach, gdzie wtapia się w jednakowe brzmienie partnerów.

Spójność znakomitego śpiewu i interpretacji przedstawia jasną i czytelną wizję świadomej i dojrzałej artystki. Zarówno więc umiejętności wokalne, interpretacyjne, jak i owa dojrzałość artystyczna stanowią o profesjonalnym i osobliwym podejściu do zawodu śpiewaka. Używając różnorodnej ekspresji oraz dysponując wspaniałą techniką wokalną, artystka w pełni i z zaangażowaniem oddaje muzyczną złożoność i emocjonalność poszczególnych etapów kreowanej postaci Turandot.

Jej prezentacja jest przemyślana i świadoma, a narracja prowadzona jest z wyrazistą dramaturgią, z zachowaniem naturalności brzmienia głosu, co w całości daje wspaniały obraz i przykład wykonawstwa muzyki Pucciniego.

Część opisowa pracy

Agnieszka Kuk bardzo trafnie odczytała dzieło artystyczne, które z największą starannością przedstawiła w części opisowej. Wysoki poziom artystyczny znalazł swoje odbicie w ukształtowanej umiejętności samodzielnej opracowania pracy pisemnej. Dobór właściwych strategii pozwolił jej w sposób jasny i czytelny przedstawić rozwiązanie założonych problemów badawczych.

Rozprawa doktorska mgr Agnieszki Kuk została napisana pod opieką dr hab. Katarzyny Oleś Blachy prof. AMKP i składa się ze wstępu, czterech rozdziałów, wniosków, bibliografii, dyskografii, dwóch aneksów oraz streszczenia w języku polskim i angielskim.

We wstępie autorka wprowadza czytelnika w obszar swych zainteresowań, przedstawia punkt wyjścia powstania pracy, formułuje także główne tezy, które towarzyszyły jej podczas realizacji dzieła artystycznego. Określa swoje zamierzenia oraz wartości poznawcze, a także stan badań w poszczególnych rozdziałach swojej rozprawy.

Rozdział pierwszy pracy to „*Opery schyłku XIX wieku w kontekście twórczości operowej Giacomo Pucciniego*“. Został on podzielony na cztery podrozdziały mówiące o życiu i twórczości Giacomo Pucciniego i o literackich pierwowzorach libreta opery. Autorka zawarła w nim również opis opery *Turandot* w kontekście innych dzieł epoki oraz przedstawiła psychologiczny portret głównej bohaterki opisywanego dzieła.

Rozdział drugi rozprawy nosi nazwę *Analiza partii wokalnejsz Principessy Turandot w II akcie opery Giacomo Pucciniego*.

Dział ten został podzielony na trzy podrozdziały charakteryzujące szczegółowo wszystkie numery muzyczne głównej bohaterki, zawarte w II akcie opery. W pierwszej części autorka zapoznaje czytelnika z analizą aspektów wykonawczych partii *Turandot* oraz rozpatruje wykonawstwo arii *In questa Reggia*. W drugim podrozdziale mamy do czynienia z charakterystyką wykonawczą sceny *trzech zagadek*, będącą istotą całej dramaturgii dzieła, natomiast w kolejnym etapie opisu znajduje się analiza drugiej arii Księżniczki *Figlio del cielo*.

Analogicznym do drugiego rozdziału jest kolejny etap pracy, opisujący przebieg muzyczny III aktu, o nazwie *Analiza partii wokalne Principessy Turandot w III akcie opery Giacomo Pucciniego Turandot*.

Poprowadzony on został w podobnym stylu do poprzedniego i kontynuuje analizę wykonawczą występujących po sobie arii, duetów i scen ansamblowych.

Bardzo ciekawy jest również rozdział czwarty rozprawy Agnieszki Kuk pod tytułem : *Analiza specyficznych kompetencji wokalnych oraz cech psychofizycznych odtwórczyni roli principessy Turandot w operze Giacomo Pucciniego Turandot*.

Zagłębienie się doktorantki w ten temat przyniosło wspaniały efekt. Historie wykonań tej postaci oraz klasyfikacja głównych bohaterek, zarówno sopranistek światowych jak i polskich śpiewaczek daje niesamowity obraz wyjątkowości tej roli. Rozdział ten z całą pewnością może być również przykładem encyklopedycznych informacji na temat światowych inscenizacji opery Turandot.

Ostatnim etapem części opisowej jest są *Wnioski*, w których autorka podsumowała całą pracę oraz przedstawiła rozwiązania założonych strategii badawczych. Szczegółowa analiza formalna partii Turandot, przedstawiona zgodnie z opisanymi w pracy technikami wykonawczymi sztuki wokalne i aktorskiej pozwoliła artystce osiągnąć zamierzony cel artystyczny.

W zakończeniu pracy znajduje się jeszcze bardzo obszerna i fachowa bibliografia, dyskografia, tłumaczenie własne libreta opery i interesująca galeria zdjęć trzydziestu śpiewaczek wykonujących partię Turandot, opisanych w niniejszej rozprawie doktorskiej.

Omawiana praca jest bardzo obszerna, zawiera około 300 stron i napisana została wzorcowo pod względem merytorycznym, językowym, redakcyjnym oraz edytorskim. Sposób wypowiedzi i stosowane słownictwo stanowi o swobodzie pióra autorki pracy. Wszystkie elementy tego opisu są znaczące dla charakterystyki dzieła, a wytrwałość badań i poszukiwań autorki na pewno będzie przydatna i stanie się zgodnie z jej zamierzeniem drogowskazem dla tych śpiewaczek, które będą po raz pierwszy sięgać po rolę Principessy Turandot.

KONKLUZJA

Praca doktorska mgr Agnieszki Kuk posiada naukowy i edukacyjny charakter. Wnosi interesujący i znaczący wkład w rozwój reprezentowanej dyscypliny artystycznej. Poziom muzyczno-artystyczny kandydatki stawia ją w gronie czołowych solistek kreujących role wielkich heroin operowych. W opisie dzieła doktorantka wykazał się niesamowitą wiedzą teoretyczną i merytoryczną, która stanowi całokształt wspaniałych wartości, jakimi może się poszczycić.

Pani mgr Agnieszka Kuk rozwiązała założone zagadnienie artystyczne i spełnił tym samym wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z 14. 03. 2003 r.

Stawiam wniosek o jej przyjęcie.

prof. dr hab. Janusz Ratajczak

